

[Statsministeren.]

hørt navnlig de saakaldte fire store Partiers Ordførere, baade fordi de viser Forstaaelse over for visse betydende Statsinteresser, og for den Saglighed, hvormed de beskæftigede sig med de forskellige Anliggender.

Der blev, tror jeg, af det ærede Medlem Hr. Brorsen gjort nogle Bemærkninger af kritisk Art angaaende den Travlhed, der herskede paa det Tidspunkt, da Rigsdagssamlingen er ved at slutte, og den Mangfoldighed af Love, som synes at være gennemført. Jeg maa sige, at nu har jeg været her i 32 Aar, og i alle disse 32 Aar er det gaaet saadan, hver Gang Rigsdags-samlingerne sluttede. De sidste Uger, før man regnede med, at Rigsdagen skulde slutte, har altid været præget af Travlhed ligesom nu. Der er vistnok ingen Forskel i dette Forhold under denne Regering og under de Regeringer, der har været af anden Farve.

Af saglige Enkeltheder har det ærede Medlem Hr. Brorsen og senere ogsaa de ærede Medlemmer Hr. Hans Hansen (Rørby) og Hr. Valdemar Thomsen beskæftiget sig med Arbejdsløsheden og gjort det ikke som bekymrede Borgere, der gerne vilde bidrage til at formindske denne Arbejdsløshed, men som vrede Opponenten, der nærmest lod, som de troede, at Regeringen virkelig med Flid opretholdt Arbejdsløsheden. En af de ærede Ordførere læste ogsaa op af en Kongresudtalelse, hvori vi havde sagt noget om, at Arbejdsløsheden skulde bekæmpes. Jeg tror ikke, man med nogen som helst Ret kan hævde, det ikke er sket. Det kan næppe være undgaaet Opmærksomheden i hvert Fald her paa Rigsdagen, at der er forsøgt flere Midler for at komme Arbejdsløsheden til Livs — jeg vil ikke sige, at det altid har været under god Medvirken fra dem, der nu bekymret taler om Arbejdsløsheden, tværtimod. Det maa jo desværre med Beklagelse erkendes, at der er en større Arbejdsløshed end maaske rimeligt. Bedst var det jo, om der overhovedet ikke var nogen Arbejdsløshed, saaledes som det siges at være Tilfældet i enkelte rige Lande. Men vore Produktions- og Erhvervsforhold er nu engang af en særegen Art, og det ene store Erhverv, Landbruget, vil jo kunne producere for mange Millioner mere, end der nu produceres, uden egentlig at foranledige en nævneværdig Forøgelse af Beskæftigelsen. Derimod har der paa andre Omraader vist sig Muligheder.

Naar man nu taler om Arbejdsløsheden, maa jeg dog pege paa, at den i 1932 var 31,7 pCt. gennemsnitlig, medens den i

1936 var 19,3 pCt., og i 1937 ganske vist lidt større, nemlig 21,9 pCt. Ser vi paa indeværende Aar, viser det sig, at i forrige Maaned var Arbejdsløsheden 23,9 pCt., medens den i Marts 1937 var 27,9 pCt. Der er altsaa selv i disse onde og mørke Tider alligevel en Bevægelse i rigtig Retning. Men endnu mere vidende om, at der er sket noget paa dette Omraade, er utvivlsomt Beskæftigelsestallene. En Opgørelse fra Arbejderside oplyser, at der i 1932 var 314 000 organiserede Arbejdere, af hvilke de 214 000 var beskæftigede. I 1937 var der 434 000 organiserede, af hvilke de 339 000 var beskæftigede. Det vil altsaa sige, at der fra 1932 til 1937 er sket en Forøgelse i Beskæftigelsen paa 125 000. Det er dog formentlig et Vidnesbyrd om, at der er gjort visse Ting for at modvirke Arbejdsløsheden, og nu virker jo først i indeværende Aar nogenlunde stærkt den Lov om de mange Millioner, der blev stillet til Raadighed til ekstraordinære Arbejder, og forhaabentlig vil ogsaa den nye Lov om Beskæftigelse, der nu er gennemført, i den kommende Tid yderligere medvirke til at indskrænke den Arbejdsløshed, som vi alle erkender er sørgelig, og som jo har ikke alene økonomiske Følger, men utvivlsomt ogsaa moralske Følger, som er skadelige for Samfundet.

Saa sagde det ærede Medlem Hr. Brorsen, at denne Arbejdsløshed viste, at de anvendte Metoder var daarligere. Ja, hvis nogen vilde kunne anbefale en Metode, der havde Sandsynligheden for sig med Hensyn til at virke, er der vel ingen, der hellere end Regeringen greb til denne Metode og søgte at anvende den. Men ude i Verden tumler man jo med akkurat de samme Problemer. Se Beretningerne fra Amerika, hvor man har en kæmpemæssig Arbejdsløshed, og hvor man nu i Aarevis har tumlet med at komme den til Livs, hvor man har anvendt Milliarder, havde jeg nær sagt, for at faa Arbejder i Gang, uden at det dog er lykkedes at overvinde den; tværtimod synes det i Øjeblikket at gaa den anden Vej. Hvis man ikke vil ind paa saadanne Planer, som maaske nu og da er i Tankerne hos nogle, som Tvangsarbejde eller Indespærring i Fangenskab eller at gøre alle de arbejdsløse til Soldater, tror jeg ikke, der er andre anvendelige Metoder end den, man har anvendt her: at gøre det muligt for det private Erhvervsliv at faa mere Beskæftigelse og at støtte Bestræbelserne yderligere ved Iværksættelse af offentlige Arbejder.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller dvælede en Del ved Forsvarsproble-